

Systém aktivit záměrného tréninku (deliberate practice) v psychoterapii – formulář pro terapeuty (Verze 6)

Vytvořili: Daryl Chow, Ph.D. a Scott D. Miller, Ph.D., 2022 (česká verze: Leoš Zatloukal, Ph.D., 2021 na verzi 6 aktualizoval Petr Doležal, Ph.D., 2024)

Jméno: _____

Datum: _____

Cíle:

1. Vytvořit jasné a konkrétní cíle učení specifické pro práci s klienty, s nimiž pracujete, aby byl podpořen váš profesionální rozvoj.
2. Definovat váš výchozí bod (baseline) pro cíle učení a pravidelně každý měsíc sledovat váš profesionální rozvoj s využitím postupů pravidelného sledování výsledků (tzv. Routine outcome monitoring - ROM).

Přehled:

Pracujeme s pěti oblastmi deliberativní praxe v psychoterapii:

Struktura

Naděje a očekávání

Terapeutický vztah

Faktory klienta

Faktory terapeuta

Pokyny:

1. **Poznejte svou vlastní práci s klienty:** Připomeňte si tak živě, jak jen je to možné, svou práci s klienty v posledním běžném pracovním týdnu (v případě potřeby rozšířte na dva týdny). Pro lepší připomenutí si přehrajte několik video/audio nahrávek vašich sezení.
2. **Ohodnoťte:** Projděte seznam aktivit níže a ohodnoťte každou z nich podle toho, jak vnímáte svůj výkon ve všech oblastech.
3. **Popište:** Projděte své poznámky v posledním sloupci tabulky pro upřesnění svých hodnocení.
4. **Zvolte priority:** Projděte znovu CELÝ seznam a vyberte **tři nejdůležitější aktivity z každé oblasti a nakonec napříč všemi oblastmi**, o nichž se domníváte, že by bylo dobré na nich zapracovat, aby to mělo významný dopad na zlepšení vašich terapeutických dovedností a zapojení klientů do terapie. Poté, co zvolíte tři nejdůležitější aktivity, doporučujeme pro lepší zacílení pracovat vždy pouze na **jediné** aktivitě.
5. **Porovnejte:** Požádejte svého supervizora nebo někoho, kdo dobře zná vaši terapeutickou praxi, aby vyplnil tento formulář (verzi pro supervizora). Navzájem porovnejte svá hodnocení a pořadí zvolených priorit s tím, co označil supervizor. Využijte to jako základ pro stanovení cíle učení.
6. **Shrnutí:** Vyplňte část **Shrnutí** na poslední straně.
7. **Plán:** Vytvořte konkrétní postup pro pravidelné (např. každý měsíc) přezkoumání trénované aktivity. Vybraná nejdůležitější aktivita se může podle potřeby měnit.

Oblasti	Aktivity	Současné hodnocení (0 – 10)	Zvolte tři nejdůležitější aktivity, na nichž lze dále pracovat, a určete jejich pořadí*	Poznámky
Struktura	Jak začínáte první sezení?			
	Jak začínáte následná sezení?			
	Jak uzavíráte sezení?			
	Jak získáváte podrobnou a jemné rozdíly zachycující zpětnou vazbu od klientů?			
	Jak zapojujete měřicí nástroje pro získávání zpětné vazby do terapeutického sezení?			
	Jak integrujete používání zpětné vazby do svého způsobu práce			
	Jak měníte svůj způsob práce v reakci na zpětnou vazbu od klientů (např. metodu, frekvenci/dávku, poskytovatele).			
	Jak se připravujete na plánované ukončení terapeutického sezení?			

	Jakým způsobem plánujete a rozhodujete o počtu a délce nabízených sezení?			
	Jak se s klientem podělíte o to, že se vaše společná práce vyvíjí tak, jak má. Aby věděl, že dochází k pokroku směrem k vyřešení jejich problému/obavy?			
	Jak udržujete strukturu a zaměření vaší práce od sezení k sezení?			
	Jak zajistíte přesnost a načasování terapeutických intervencí?			
	Jak metody, techniky a v rámci sezení a mimo něj logicky vyplývají z vaší teorie/modelu pomoci klientům?			
	Jaké máte strukturované postupy pro řešení problémů v terapii a jak je používáte?			
	How do you balance structure and flexibility in therapeutic boundaries, sequence, and appraisal on the model of therapeutic structure?			
	Jak se prostor, ve kterém pracujete, ztělesňuje terapeutické klima (barva, nábytek, umělecká díla)			

	Jiné (prosím popište):			
Oblasti	Aktivity	Současné hodnocení (0 – 10)	Zvolte tři nejdůležitější aktivity, na nichž lze dále pracovat, a určete jejich pořadí*	Poznámky
Naděje a očekávání	Jak uvádíte klienty do terapie? Jak je informujete je o tom, co mají očekávat od jednoho sezení k druhému? Jak vysvětľujete vaše role (např, klient, terapeut)?			
	Jak vysvětlení, které poskytujete klientům ohledně jejich problémů komunikuje také naději a očekávání změny?			
	Jak motivujete klienty k tomu, aby akceptovali a pozitivně hodnotili vaše klinické racionále a s ním spojené techniky?			
	Jak přizpůsobujete odůvodnění léčby, abyste podpořili angažovanost a naději klientů?			

	Jak komunikujete nadějný a optimistický postoj ke klientovi a jeho problému/obavám (včetně využití okamžiků, kdy klient vyjadřuje velkou naději a očekávání)?			
	Jak navozujete pocit důvěry a víry ve vás a váš přístup k léčbě?			
	Jak měříte/hodnotíte naději a očekávání klienta na začátku a v průběhu péče?			
	Jiné (prosím popište):			
Oblasti	Aktivitty	Současné hodnocení (0 – 10)	Zvolte tři nejdůležitější aktivity, na nichž lze dále pracovat, a určete jejich pořadí*	Poznámky
Pracovní spojení (aliance) a) Efektivní zaměření	Jak vytváříte shodu na cílech terapie na prvním i následných sezeních?			
	Jak v terapii pomáháte klientům, kteří nemají jasné cíle?			

(cíle a metody)	Jak povzbuzujete ochotu klientů zapojit se do terapeutického procesu či aktivity (metody)?			
	Jak povzbuzujete klienty, aby se ke svým potížím postavili čelem, ke svým zkušenostem nebo pracovali a obtížných tématech a problémech?			
Pracovní spojení (aliance) b) Vliv (emoční vazba)	Jak konkrétně dáváte klientům najevo vřelost, porozumění a přijetí?			
	Jak s klienty rozvíjíte emoční zapojení/ vazbu/ skutečný lidský vztah/ emoční bezpečí?			
	Jak podporujete pocit vzájemnosti s klientem (např. responsivitu, pocity, očekávání, reciprocitu)?			
	Jak zůstáváte věrní sami sobě a v interakci s klientem?			
	Jak navenek sdělujete empatické naladění na klienty?			
	Jak klientům pomáháte prohloubit jejich emoční prožívání?			

Pracovní spojení (aliance) c) Motivace ke spolupráci (metody)	Jakým způsobem zkoumáte připravenost klientů ke změně a jak s ní pracujete?			
	Jak posilujete ochotu klientů plnit domácí úkoly z terapeutických sezení?			
Pracovní spojení (aliance) d) Řešení obtíží	Jak pracujete s narušeními spolupráce (aliance)?			
	Jak pracujete s klienty, kteří jsou naštvaní/rozčlenění?			
	Jak pracujete s klienty, kteří se cítí bezmocní?			
	Jak zacházíte se silnými a náročnými emocemi, když se objeví během terapeutického sezení?			
	Jak zvládáte práci s klienty, kde hrozí vysoké riziko sebevraždy?			
	Jak pracujete s klienty, kteří byli do terapie posláni někým jiným? (nedobrovolní, posláni klienti)			
	Jiné (prosím popište):			

Oblasti	Aktivity	Současné hodnocení (0 – 10)	Zvolte tři nejdůležitější aktivity, na nichž lze dále pracovat, a určete jejich pořadí*	Poznámky
Faktory na straně klienta	Jak klienta před zahájením terapie aktivně a přímo připravujete na to, co se bude dít během psychoterapie?			
	Jak se zjišťujete, jaká jsou očekávání klienta ohledně terapie a jeho vlastní role v procesu?			
	Jak aktivně přizpůsobujete typ, intenzitu a povahu terapeutických intervencí tak, aby odpovídaly úrovni zájmu, zapojení a vztahovému stylu klienta v průběhu terapie (a na každém sezení)?			
	Jakým způsobem konkrétně v terapii využíváte klientovy zdroje, silné stránky, schopnosti, dovednosti?			
	Jakým způsobem pracujete s hodnotami, přesvědčeními a kulturními kontexty klientů a jak je využíváte v terapii?			
	Jak aktivně využíváte extraterapeutické události (pozitivní i negativní) k ovlivnění participace klienta na terapii a pokroku?			

	Jak začleňujete nebo pomáháte klientům budovat jejich síť sociální podpory?			
	Jiné (prosím popište):			
Oblasti	Aktivitty	Současné hodnocení (0 – 10)	Zvolte tři nejdůležitější aktivitty, na nichž lze dále pracovat, a určete jejich pořadí*	Poznámky
Faktory terapeuta a) Využití sebe sama	Jak zacházíte se <i>svou vlastní</i> úzkostí v obtížných situacích při práci s klienty?			
	Jak zvládáte negativní pocity vůči klientovi (např. hněv, znechucení, nepřátelství, obviňování)?			
	Jak si udržujete přiměřené hranice a role ve vztahu ke klientům (např. nenecháváte osobní emoce nebo životní události proniknout do vaší klinické práce nebo ji ovlivnit)?			

	Jak si při sezení s klienty zachovááte reflexivní pozici namísto reaktivní pozice?			
	Jak využíváte sebeodhalení?			
	Jak integrujete své životní zkušenosti, identitu a sebe sama do svého osobního terapeutického stylu?			
	Jak využíváte empiricky podložené principy efektivní terapeutické práce způsobem, který je pro vás jako pro člověka jedinečný?			
	Jak hledáte správná slova ve správný čas nebo ve správné situaci?			
Faktory terapeuta b) Mimo sezení	Jakým způsobem se věnujete svému vlastnímu záměrnému tréninku terapeutických dovedností <i>mimo</i> terapeutická sezení v běžném pracovním týdnu?			
	Jiné (prosím popište):			

SHRNUTÍ:

Pokyny:

1. Tři nejdůležitější aktivity, které jste identifikovali v tomto seznamu, jsou vaše potenciální **výkonnostní (posunující) cíle** (*stretch goals*). Seřadte je prosím podle **důležitosti**. Je doporučeno se zaměřit jen na **jeden výkonnostní cíl**. Tento cíl by měl mít významný dopad na zlepšení výsledků, a to i na základě existujících poznatků v odborné literatuře (některé příklady lze najít [zde](#)).
2. Pravděpodobně se objeví nesoulad mezi tím, co vyberete vy, a co zvolí supervizor. V tomto bodě lze začít dialog, a tento dialog pak probíhá během celé spolupráce se supervizorem. Vytvořte výkonnostní cíle společně tak, aby pasovaly vám a vašim potřebám pro další rozvoj.
3. Vytvořte cíle, které budou „**SMART**“ (Specific - konkrétní, Measureable - měřitelné, Attainable - dosažitelné, a Timeline – časově zarámované) a pomohou vám při vymýšlení konkrétních tréninkových aktivit, do nichž se můžete zapojit, aby bylo možné dosáhnout vašich výkonnostních cílů v daném čase.
4. Sledujte prosím svůj pokrok a své cíle. Pamatujte také na domluvu konkrétního termínu pro společnou revizi vašeho plánu profesního rozvoje se supervizorem. K tomu je potřeba mít k dispozici změřená data o výsledcích vaší práce s klienty.

Datum: _____

Datum plánované revize: _____

	VÝKONNOSTNÍ CÍL (Zvolené tři nejdůležitější aktivity, na nichž je třeba pracovat)	SMART CÍL (konkrétní, měřitelný, dosažitelný, časově ohraňovaný)	REVIZE A REFLEXE
1			
2			
3			

